

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ІВАНА ФРАНКА
НАН УКРАЇНИ»**

СХВАЛЕНО
Вченою радою ДУ «Інститут
Івана Франка НАН України»
Протокол №3 від 25 квітня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова вченої ради, директор
ДУ «Інститут Івана Франка
НАН України»
Є. К. НАХЛІК

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

на третьому рівні вищої освіти (доктор філософії)
за спеціальністю 035 «Філологія»
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»

Львів 2023

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
Загальні положення	4
Організація освітнього процесу	9
Реалізація концепції освітньої діяльності інституту	11

ПРЕАМБУЛА

Концепція освітньої діяльності (далі – Концепція) – нормативний документ ДУ «Інститут Івана Франка НАН України» (далі – Інститут), який регламентує навчальні вимоги підготовки докторів філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія».

Концепцію затверджено рішенням Вченої ради Інституту від 25 квітня 2023 року, протокол №3.

Розроблено робочою (проектною) групою зі спеціальності 035 «Філологія» (наказ №16 від 6 квітня 2023 р.) у складі:

1. Легкий М. З., доктор філологічних наук, завідувач відділу франкознавства Інституту Івана Франка НАН України;
2. Нахлік Є. К., доктор філологічних наук, член-кореспондент НАН України, директор Інституту Івана Франка НАН України;
3. Швець А. І., докторка філологічних наук, заступниця директора з наукової роботи;
4. Шмега К. М., кандидатка філологічних наук, в. о. вченого секретаря Інституту Івана Франка НАН України.

Місією Інституту є проведення фундаментальних та прикладних досліджень в галузі літературознавства з акцентом на висвітленні художньої й наукової спадщини Івана Франка, його зв'язків із сучасниками; збереження та підвищення ролі вітчизняної гуманітаристики як важливого чинника розвитку української культурної та історичної традиції.

Робота Інституту спрямована на збереження і розвиток рівня фундаментальної науки завдяки активній науково-дослідній роботі, залученню талановитої наукової молоді, розвитку міжнародної наукової співпраці та взаємодії з навчальними закладами й організаціями в різних регіонах України. Із цією метою Інститут проводить науково-дослідну, науково- організаційну, науково-освітню та просвітницьку діяльність.

Концепція базується на чинному законодавстві, зокрема Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2015 р. № 1556-VII зі змінами та доповненнями; постанові Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Статуті Інституту.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Повна назва закладу вищої освіти	Державна установа «Інститут Івана Франка Національної академії наук України»
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Код та найменування спеціальності	035 «Філологія»
Наявність акредитації, ліцензії	До 2017 року в Інституті аспірантура була відкрита за спеціальністю 10.01.01 – українська література.
Рівні вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС та	50 кредитів ЄКТС, строк навчання 4 роки
Професійні стандарти	Проект Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти
Орієнтовний перелік спеціалізацій та освітніх програм	Спеціалізація «Українська література», освітня програма «Українська література»
Розподіл змісту освітньо-наукової програми	<p>Обов’язкові компоненти ОНП:</p> <p><i>Цикл загальної підготовки</i></p> <p>ОКЗ-1 Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1.....8 ЄКТС</p> <p>ОКЗ-2 Філософія науки і культури.....6 ЄКТС</p> <p>ОКЗ-3 Академічне письмо та бібліографія.....6 ЄКТС</p> <p><i>Цикл професійної підготовки</i></p> <p>ОКП-1 Історія української літератури ХІХ – початку ХХ століть.....6 ЄКТС</p> <p>ОКП-2 Проблеми поезики: наратологія, жанрологія, напрями і течії.....3 ЄКТС</p> <p>ОКП-3 Актуальні проблеми сучасного франкознавства.....3 ЄКТС</p> <p>Вибіркові компоненти ОНП:</p> <p>ВК-1 Порівняльне літературознавство / Гендерні студії в літературознавстві4 ЄКТС</p> <p>ВК-2 Анатомія жіночого письма / Як писати</p>

	<p>літературну критику4 ЄКТС</p> <p>ВК-3 Еволюція естетичної свідомості Івана Франка / Гуцульський текст української літератури: зародження та функціонування.....3 ЄКТС</p> <p>ВК-4 Міфопоетичний аналіз художнього твору: теорія і практика / Психоаналіз як літературознавчий метод: інтерпретаційні можливості3 ЄКТС</p>
<p>Основні компетентності, якими має оволодіти здобувач вищої освіти</p>	<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та їх практичну реалізацію.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей. 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел, інтерпретації результатів наукових досліджень, роботи з бібліотечними фондами та архівами. 3. Здатність проектувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду, знань історії та філософії науки; 4. Здатність готувати і виконувати дослідницькі проекти із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, зокрема й іноземною мовою. 5. Здатність спілкуватися з різною цільовою аудиторією, добираючи відповідні лексичні і стилістичні засоби українською та іноземною мовами в усній і письмовій формі. 6. Здатність розробляти наукові проекти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. 7. Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів, наукових груп із дотриманням норм наукової етики.

	<p>Спеціальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здобуття глибинних філологічних знань, зокрема засвоєння основних принципів літературного процесу, розуміння теоретичних і практичних проблем сучасного літературознавства, історії розвитку та сучасного стану української літератури, оволодіння термінологією та методикою літературознавчих досліджень. 2. Здатність збирати, систематизувати та інтерпретувати дані для написання наукової роботи, працювати з архівними матеріалами, листуванням та рукописами. 3. Володіння методами літературознавчого аналізу, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також вміння застосовувати міждисциплінарні й загальнонаукові методи. 4. Вміння чітко і коректно формулювати структуру дослідження, добирати назву та ключові слова, оформлювати бібліографію та посилання. 5. Здатність до організації та проведення міждисциплінарних філологічних досліджень. 6. Здатність інтерпретувати та аналізувати літературні явища, твори й біографії письменників в історичному й культурному контексті. 7. Вміння застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці у процесі дослідницької чи викладацької діяльності. 8. Спроможність презентувати результати своєї наукової діяльності на публічних виступах, зокрема конференціях та захисті дисертації, українською мовою з використанням відповідної наукової лексики і термінології.
<p>Орієнтовний перелік професійних кваліфікацій (надаються згідно рівня освіти та</p>	<p>Наукова та викладацька діяльність у сфері гуманітарних наук. Наукова, адміністративна та управлінська діяльність в закладах науки та освіти. Посади відповідно до класифікатора професій України: Директор науково-дослідного інституту [1210.1]; Голова ради (науково-технічної, наукової, експертної)</p>

спеціалізації)	<p>[1237.1] Завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного) [1237.2], Викладачі університетів та вищих навчальних закладів [2310] Професіонали в галузі літератури [2451] Професори та доценти [2310.1] Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади) [2444.1] Науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади) [2444.1] Науковий співробітник-консультант (філологія, лінгвістика та переклади) [2444.1] Філолог-дослідник [2444.1] Літературознавець [2451.1]</p>
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочинати навчання	<p>Повна вища освіта за освітнім ступенем магістра (освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста), підтверджена документом державного зразка.</p>
Порядок оцінювання результатів навчання	<p>Поточний та семестровий контроль, зокрема заліки, усні та письмові іспити, індивідуальні проекти.</p> <p>Поточний контроль проводиться у формі тестів, роботи на практичних заняттях, виступів на семінарах та конференціях, підготовки наукових проектів.</p> <p>Формою підсумкового контролю є залік або іспит. Аспірант допущений до підсумкового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом за освітньою програмою.</p> <p>Остаточним результатом навчання здобувачів є повне виконання освітньо-наукової програми, перелік апробаційних статей за результатами дослідження, опублікованих у фахових виданнях України та в закордонних виданнях, що індексуються у наукометричних базах, виступи на наукових конференціях, оформлений згідно з вимогами рукопис дисертації та подання її на до розгляду у спеціалізовану вчену раду для отримання наукового ступеня доктора філософії.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-наукова. Наукові дослідження та продукування нових знань в галузі гуманітарних наук.</p>

Викладання та навчання	Індивідуально-орієнтоване, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через виконання дослідницьких робіт, що складається з індивідуальних, практичних та лекційних занять
Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація відбувається згідно з освітньо-науковою програмою на відкритому і публічному захисті дисертації
Мова викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису концепції освітньої діяльності	http://ifnan.gov.ua/PHd/Program/

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Мета освітньої діяльності

Основною метою освітньої діяльності Інституту є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі філології, науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації за третім (доктор філософії) рівнем вищої освіти, підтримання національних і загальнолюдських цінностей.

Основні принципи освітньої діяльності Інституту:

- відповідність освітніх програм компетентнісним засадам Національної рамки кваліфікацій та стандартам вищої освіти;
- нерозривність навчання, науково-дослідницької і професійної діяльності;
- відповідність змісту навчання потребам і перспективам розвитку сучасної гуманітаристики, органічний зв'язок з національною та світовою літературою, історією, культурою, традиціями;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства; сприяння популяризації й утвердження української національної культури та рідної словесності;
- забезпечення незалежного й об'єктивного оцінювання результатів навчання та набутої кваліфікації;
- формування системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності;
- гарантування рівного доступу до освітнього процесу всіх громадян, незалежно від їхніх політичних та релігійних уподобань, етнічних ознак;
- диверсифікація джерел фінансування освітньої діяльності Інституту, зокрема й за рахунок грантів, як основа реальної фінансової стабільності і необхідна умова оновлення матеріально-технічної бази для навчання і наукових досліджень;
- налагодження міжнародних зв'язків;
- забезпечення рівних умов доступу до навчання людей з особливими фізичними потребами та створення для них вільного доступу до інфраструктури Інституту з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;
- створення сприятливих умов для ефективної діяльності наукового колективу та формування стійкої позитивної академічної репутації

- установи;
- дотримання академічної доброчесності.

Основні напрями освітньої діяльності Інституту:

- розроблення та реалізація освітньо-наукових програм на основі сучасних досягнень науки, а також механізмів залучення аспірантів до науково-дослідної роботи;
- створення ефективної системи професійної підготовки та оновлення науково-педагогічних кадрів;
- впровадження системи оцінювання якості підготовки фахівців на основі компетентнісного підходу;
- розвиток та підтримка програм академічної мобільності для аспірантів і науково-педагогічного колективу;
- запровадження системи мотивації наукових працівників до вдосконалення навчальних програм і забезпечення якості освіти;
- формування максимально ефективної системи відбору талановитої молоді на навчання до аспірантури;
- залучення до проведення наукових досліджень, конференцій та семінарів талановитих аспірантів та науково-педагогічних працівників з інших закладів вищої освіти;
- створення програм наукового обміну науковців та аспірантів;
- налагодження міжінституційної співпраці, зокрема й за кордоном;
- формування і генерування науково-педагогічних ідей в галузі розвитку філологічної освіти;
- активна профорієнтаційна робота з навчальними закладами задля залучення до навчання талановитої молоді;
- забезпечення конкурентоспроможності випускників аспірантури завдяки високій гарантованій якості освіти;
- акцент на досконалому рівні вивчення іноземної мови.

3. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ

1. Кадрове забезпечення

Інститут Івана Франка НАН України – це академічна науково-дослідна установа, утворена на базі Львівського відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України відповідно до постанови Президії НАН України № 114 від 13.04.2011 р. Як науковий колектив Львівське відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (ЛВІЛШ) почало функціонувати від вересня 1991 р. у складі відділу франкознавства та відділу літературного процесу в Західній Україні (від 1996 р. – відділ літературного процесу в Західній Україні та компаративістики). В Інституті склався та працює сильний науковий колектив, який спирається на класичні традиції «львівської франкознавчої школи» і розвиває сучасне українське франкознавство.

Основою кадрової політики Інституту є сприяння творчому і професійному зростанню науковців, підтримка і заохочення молодих учених, збереження професіоналів, котрі забезпечують тяглість традиції франкознавчих досліджень.

Нинішній кадровий склад і штатний розклад забезпечують діяльність Інституту висококваліфікованими працівниками для виконання прикладних і фундаментальних досліджень на високому науковому рівні. В Інституті працює 21 працівник, серед них 18 наукових працівників, 3 – доктори наук, 11 кандидатів наук, 1 член-кореспондент НАН. В Інституті діють

- Вчена рада;
- Рада молодих вчених;
- Профспілка.

Інститут проводить заходи, спрямовані на підвищення рівня кваліфікації співробітників, кар'єрного зростання молодих науковців, а також рівня наукових досліджень. Зокрема:

- Регулярні звітні засідання, вчені ради, обговорення планових і позапланових публікацій;
- Сприяння висуненню науковців на премії, науковим стажуванням та обмінам, підтримка у здобутті грантів;
- Періодичне проходження атестації для регулювання ефективності роботи та підвищення професійного рівня науковців;
- Формування резерву кадрів для заміщення керівних посад.

2. Матеріально-технічне забезпечення реалізації освітньої діяльності

Освітній процес в Інституті забезпечений необхідними технічними засобами навчання. Для професійних потреб науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти встановлено персональні комп'ютери – 5, принтери – 5, сканер – 1, ксерокс – 1. Усі співробітники та здобувачі освіти мають вільний доступ до мережі Internet.

Загалом матеріально-технічна база Інституту, що використовуватиметься при підготовці здобувачів освіти за спеціальністю 035 «Філологія», є достатньою для провадження освітньої діяльності та реалізації освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за відповідною спеціальністю. Інститут має власний вебсайт, на якому розміщує актуальну інформацію та новини, а також Фейсбук-сторінку.

Для користування працівників та аспірантів доступні наукова бібліотека та електронні версії багатьох видань, електронний корпус архіву Івана Франка, що зберігається в Інституті літератури ім. Т. Шевченка в Києві.

3. Фінансове забезпечення

- залучення бюджетних коштів (загальний і спеціальний фонди);
- залучення коштів громадських організацій, інвестиційних програм, програм міжнародної технічної та фінансової допомоги.

Задля поліпшення матеріально-технічного забезпечення Інститут планує зосередити основні ресурси на пріоритетних і найбільш перспективних напрямках фундаментальних та прикладних досліджень.